దైవనిర్ణయం

స్టేషన్‌లోలో మూడేళ్ళబాబు ఆడుకుంటున్నాడు.

అంతలోనే "డాడీ...డాడీ...మమ్మీ బాబాలీ...మమ్మీబాబాలీ" అంటూ మారాము చేయసాగాడు.

"లోపలికి పదబాబూ బాయిబాబు పెడతాను" మాటమార్చాడు శంకరం.

"ఊహూ! మమ్మీబాబాలీ..." పెంకి పట్టు పట్టాడుబాబు.

ఓపికపట్టలేక రెండుదెబ్బలు వేశాడు శంకరం

భోల్లుమని ఏడ్చాడుబాబు.

పక్కింటి తాయారమ్మ బాబును బాల్కనీకి తీసుకువెళ్ళింది.

బాబును బొజ్జకి ఆపేక్షతో కుమిలి

కథానిక

పోతూ కుర్చీలో కూలబడ్డాడు. శంకరం "బాబూశంకర" తయారమ్మ పిలిచింది.

తలెత్తాడు శంకరం.

"పసివాడిని గాయపరిశావు. అశుభం కుశుభం ఎరుగని పసిబిడ్డ కనపించేదికాదని తెలిసినానోపం మారాము చేయటంపిల్లల కైనా. బాబుమ మత్యపెట్టడం ఇంకా కానిపని నీకాపెద్దవయసులేదు. బాబుకు అనరాగా. నీకుతోడుగా వుండే దుకు పుప్పు తప్పక రెండో పెళ్ళి చేయాలి, ఇంకరికి బాబుకోసమైనా పదో మేనువ్వా ముసే ధైర్యంనీకుంది. కాదనను, మేము మాత్రం ఎన్నాళ్ళని ఈపూళ్ళోవుటాం కాలయ్యగారికి బదిలీఅయ్యే సూచనలు న్నాయి. మేంవెళ్ళిపోతే బాబుమచూసే కెవరు...? బాబు బాగపెట్టుకోడూ...?" తెమర్చినకళ్ళను చీరకొంగుతో తుడుచు కుంది తాయారమ్మ.

"పిన్నిగారూ రెండో పెళ్ళిమాట మాత్రం ఎత్తొద్దు బాబుమాటుటాలా కాకే ఆర్థం కావటంలేదు. పదో మీ అండదండలో చల్లగా కాలం గడచి పోతోంది మీరువెళ్ళిపోతే...తరువాత పరిస్థితి నేనే వూహించలేకపోతున్నాను" బాధతో తలపట్టుకున్నాడు శంకరం.

"తల్లిలాంటిదాన్ని కాబట్టి చనువు తీసుకుని చెపుతున్నాను. ఎప్పటికీ మా కోరిక బాబుకు తల్లికావాలి. ఎలాగో తీరకపోతే బాబుకుగాయనరచినవాడవు నావు ఆలోచించుకో ఆ...అన్నట్టు బాబుకు అన్నంపెట్టే పడకోబెట్టామ శేచింతరువాత తీసుకువస్తాను" అంటూ వెళ్ళిపోయింది తాయారమ్మ.

బాబుకుతలికావాలి. నను రెండో పెళ్ళి చేసుకోవాలట. విధి ఏమిటేయ కున్నదో!

"రాధా...నీకు అన్యాయం చేయ లేను" స్వగతానికి కరుచుకు పోయాడు శంకరం గతాన్నిగలుచుకుంటూ.

* * *

తల్లి తండ్రులను పసివయస్సులోనే కోల్పోయిన శంకరం మేనమామ అండదండలతో పెరిగాడు శంకరంమీద అత శ్రద్ధచూపటంలో మేనమామకు స్వార్థం వుందనటంలో అతిశయోక్తి లేదు. శంకరం మేనమామకూతురు అందెగత్తె కాకపోయిన సామాన్యంగా వుంటుంది. తెలుపు కాకపోయిన రామనలాయగా వుంటుంది పొడుగుకాకపోయిన పెద్దగత పొట్టిగాదు. ఆ మే మ శంకరానికిచ్చి వివాహం చేయాలనేఆశ, ప్యార్థంవుండ టంలో తప్పులేదు.

రోజులు దొర్లిపోతున్నాయి శంకరం చకచక పెరిగి పెద్దవాడయిపోయాడు. మెట్రిక్ పరీక్ష ప్యారయ్యాడు ఉద్యోగ గతోపం తిరగనిపోటులేదు మేనమామ పంచన కూర్చుని తినితిరుగుతుంటే శంకరానికికూడా ఏదో తెలియని జెగపట్టుకుంది.

అనుకోనిసంఘటన జరిగిపోయింది ఒకరోజున

ఎక్కడెక్కడో వుద్యోగప్రయత్నం చేసిచేసి ఒక్కస్థానం దులో మంచున్నాడు శంకరం ఆచుట్టుప్రక్కల గ్రామాలు. టాక్సీలు అగలేలేకపోవడంవల్లకాలేలు ఇనం మరీఎక్కువయిపోతున్నారు. అతి కంతకు బస్సువచ్చింది. అప్పటిదాకా క్యూలోనున్న జనం ఒక్కసారిగా పుగాబోగయి గుడుకుటూ కుమ్ము కుంటూ బస్సులోకి జొరబడుతున్నారు.

"కాస్త్రాసీనులు విరుచుకుని. ఒక్క పాలాంచంపుకుని ఈబస్సులో ఎక్కగ పోతేనే" అనుకుని శంకరం వెక్కు తగాడు. బస్సుమెట్లగా సూసిపోయింది. జనం పల్చబడ్డారు

బస్సు కదిలినచోటే మెరుస్తూ కని పించింది శంకరానికి. నేరో పైకితిరాడు పర్సు. తెరచి చూశాడు. ఆరువందల రూపాయల దాకా డబ్బు ది. పర్సులో వున్న ఎడ్రసును పైకితీశాడు. "పద్మ నాభరావు, బి ఎం-పద్మనాభరావు ఎక్సు పోర్టు అండు ఇంపోర్టు కంపెనీ" అని ఉంది.

ఎంతటివాడి బుద్ధియినా ఆ పరిస్థి తిలో గతితప్పుతుంది ఎందుకనో శంకరం ఆ డబ్బును ఆశించే పరిస్థితిలో లేడు పర్సులోనున్న ఎడ్రసు చొటికి వెళ్ళ టము లో సాగిపోయాడు.

ఆరోజు పెద్ద పండుగ. చుట్టూ నిలు వెత్తు ప్రహారీగోడ. పెద్దఇనుపగేటు గేటును ఆనుకొని ఘూర్కా. జానుగా లోపలికిపోయే ప్రయత్నం విరమించు కుని కాగితం మీద ఎనపేరు ప్రాసి, పర్సులోవున్న ఎడ్రసు కార్డుపిపి ఘూర్కా కిచ్చాడు. పది నిముషాల తరువాత పిలుపు వచ్చింది. లోపలికి ఆడుగు పెట్టాడు శంకరం. భవనం మధ్యలో అర్థాలగదిలో పెద్దమనుషులు తీవ్రంగా చర్చించుకుంటున్నారు. ద్వారానికున్న బటను నొక్కి "కమిన్" అనగ తో లోపలికి వెళ్ళాడు శంకరం. వెలుతూనే అక్కడున్న పెద్దమనుషుల దరికి నమ స్కరించాడు.

ప్రతి నమస్కారంచేసి "ఏం కావాలి" అన్నాడు. లావు గ్గా, కొద్దుగా, హుందాగా మెలితిరిగిన మీసాల వ్యక్తి.

"పద్మనాభరావుగారు ఎవరండి" అడుగుతూనే ప్రశ్నించాడు శంకరం.

"ఆయనే ఏం కావాలి" అన్నాడు మీసాల వ్యక్తి.

తేలులోంచి పర్సుతీసి "ఈపర్సు బస్సు స్టాండులో దొరికిందిసార్" అటూ అంది చ్చాడు.

"థాంక్యూ వెరీమచ్...థాంక్యూ డబ్బుపోతే పోయింది. అదులో వేరే ముఖ్యమైన కాగితాలు, చెక్కులు..." అటూ పర్సు తెరచి చూసుకొని అన్నీ భద్రంగా వుండటంతో హమ్మయ్య అను కున్నాడు,

"ఆరోజున కారు రిపేరులో వుంటే వెధవది బస్సులో వెళ్ళవలసి వచ్చింది. అబ్బబ్బ ఏంతోపిడి... ఏం జనం మేనర్స్ లెస్ బ్రూట్స్. పదోమంచివాడవు. నీకు దొరికింది కాబట్టి సరిపోయింది మరెవరి కైనా దొరికితేనో...? ఆ...ఐతే నీపేరే మిటి" అన్నాడు పద్మనాభరావు.

పేరు. వూరు నిరుద్యోగం వగైరా

కర్రా సోమశేఖరం

వివరాలన్నీ టయువచ్చింది కదా అని చెప్పేశాడు శంకరం.

"కూర్చుండి. ఒక్క నిముషం బయట వెయిట్ చెయ్యండి" అని ప్రక్కనవున్న వాళ్ళతో ఏదో చర్చించి మళ్ళీపిలిచాడు శంకరాన్ని.

"నీలోవున్న సంస్కారం, సభ్యత. ముఖ్యంగా నీకి నిజాయితీ మాకెం తో నచ్చాయి. నీ అభ్యర్థనరం లేకపోవ టగ్గర్లో నివున్న మా బ్రాంచిమేనేజరుగా నియమిస్తున్నాం. రెండు మూడురోజు లలో జాయినుకావచ్చు తీరం మూడు వ దలు. అన్ని వసతులువున్న క్వార్టరు అపిసుకు దగ్గరలోనే వుంది. దాంట్లో మీరుండవచ్చు. ఓ...కే? బై దిబై చెప్పు టం మరచాను. విళ్ళంతా మా పార్టనర్సు ఫలానా...ఫలానా" అని పరి చయం చెయ్యటంతో ఆరోజుముగిసింది.

ఉద్యోగంలో చేరాడు శంకరం. రెండు మూడు నెలలు దొర్లాయి. శంకరం అదృష్టమో, పద్మనాభరావు గారి అదృష్టమో బ్రాంచి వ్యాపారం రెండింతలయింది.

ఒకసారి పద్మనాభరావుగారు బ్రాంచి తనిఖీకి రావటంతటస్థించింది. బ్రాంచిలో పనులు అన్నీస్వయంగా దగ్గరుండి చేయి స్తున్న శంకరాన్ని చూచి మహానంద పడ్డాడు. వ్యాపారంరెండింతలుకావటం. లాభాలు ముమ్మరంగా రావటం, స్థానికంగా కూడా శంకరం పలుకుబడి పెర గటం, వీటన్నిటితో శంకరం అంటే ఏదో చెప్పలేని అభిమానం పెరిగిపోయింది. పద్మనాభరావుగారికి. శంకరంపూర్తిగా తనవాడుకావాలి. దానికలా ఒక్కటే మార్గం. తన కూతురు రాధను ఇచ్చి పెళ్ళిచెయ్యటం.

ఇష్టంఉన్నా లేకపోయినా పద్మను చేసుకుని మేనమామ ఋణంతీర్చుకోవా అనే నిర్ణయం నిర్ణయంగానే వుండి పోయింది శంకరం, రాధలకు వివాహా మయిపోయింది.

పద్మతో వివాహం కాకపోవటంతో మేనమామ ముదు తిరగలేకపోయాడు శంకరం. పెరేవూలో వున్న బ్రాంచికి బదిలీచేయమని అడగటమే తడవు లంకంత ఇలు కట్టించి అక్కడకు మకాం మార్చి వాడు శంకరం మామగారు.

శంకరం జీవితంలో మాతిబాధ్యాయం గ కాన్నిళ్ళలాగా మర్చిపోయాడు ఇప్పుడు తను ఒక కోటీశ్వరుడి అలుడు. బ్రాంచి మేనేజరు కావలసినంత ఇలుకు బడి. లంకంత ఇలు. ఇంటి ఇలాలు రాధ అందాలభరిణ. ఇంకేంకావాలి రాధాంటే శంకరానికి ప్రాణం. రాధలేని ఊణం యుగం. దానితోడు మామ గారిలు దగ్గర్లోనే వుండటంచే, వండ క్కనో పోయినో నెలకునాలుగురోజులు వచ్చిపోయటం అవాలుగు రోజులు పాలుగు యుగాలుగా గడిపేయటం పరిపాటయి పోయింది

రాధ ఇప్పుడు గర్భిణి నెలలు నిండు తున్నాయి

కాలగర్భంలో కలిసిపోతున్నాయి. రోజులు. నెలలు రాధకు పడవనెల వచ్చింది ఒకశుభదినం పురిటినొప్పులు వగైరా ఎవరెవరో వచ్చారు. ఆరోజు నెలవు పెట్టి రాధకుపరిచర్యలు చేయటంలో స్వయంగా శంకరమే చూశాడు.

రాధ వెళ్ళిపోయింది మళ్ళీ అయిదు నెలలదాకారాదు. తలచుకొంటేభయ మేస్తోంది. ఇంతా అదోలా వుంద్ని ఏంచెయ్యటానికీతోచదు. వంటవాడిని పంపించారు మామగారు. వాడు పదిన వంట రాధ వంటలావుండదు. ఒకటి రెండుసార్లు స్వయంగా వంట ప్రయత్నం చేసాడు. చేతులు కాలాయి. విరమించు కున్నాడు.

రోజులు బరువుగా దొర్లుతున్నాయి. తొమ్మిదవ నెల వచ్చింది రాధకి.

పురిటిరోజులు నెలవుతీసుకుని బయలు దేరాడు గ్రామానికి శంకరం. బండిదిగు తూనే మొదటి ప్రశ్న రాధ గురించి.

నిన్న రాత్రి బాగా నొప్పులు వచ్చాయి హాస్పిటలులో జాయిను చేసాము మీరు కాలకృత్యాలు తీర్చు కోండి. కాసటిగమనేసి అలా వెళదాం" అన్నాడు పద్మనాభరావు.

శంకరం, పద్మనాభరావులు బయలు దేరారు. హాస్పిటలు దగ్గర శంకరాన్ని డ్రాపుచేసి కారుపేనికి వెళ్ళిపోతానని పద్మ నాభరావు వెళ్ళిపోయాడు.

మెటర్నిటీ వార్డువైపుకు వెళ్ళాడు లేడీడాక్టరు ఎదురుకావటంతో తనను పరిచయం చేసుకుని రాధనుగురించి ప్రశ్నించాడు.

"నొప్పులు బాగా వస్తున్నాయి ఇంకెంత ఇవ్వాలో. ఒకగంటలో పురుడు రావచ్చు" అటూ లోపలికి వెళ్ళి పోయి దిలోపలిమంచి మూలగు విని పిస్తున్నది.

"ఆ...అదిరాధే!...బా రాధ ఎంత బాధపడుతోందో పాపం పట్టుమనిబాస్త గట్టిపనిచెస్తేనే కందిపోయే రాధ" వూహించలేక పోతున్నాడు.

మళ్ళీమూలుగు మూలుగులు కుల్లాగ గుచ్చుకుంటున్నాయి శంకరానికి

పెద్ద పెట్టున బాధగా ఒక మూలుగు "అయ్యో బాధరాధేనేమో...ఏమ యిందో" అంటూ ఆటుఇటు పచార్లు చేయసాగాడు.

అయిదునిముషాలు గడచి ది,

శంకరంగారూ మీభార్య రాధ ప్రస వించింది. మగబిడ్డకు జన్మ దాలి రాధ క్షేమంగా కన్నుమూసింది మైకండో లెస్సెన్సీ టయు అండ్ బేబీ"

"డాక్టర్...!...?" వార్డు బద్ద లయేట్లా అరిచాడు.

"హా...హా...అధ్యేయపడకండి ఏదీ మనచేతుల్లోలేదు బదిలీయిం. అంతా విధి నియమం ప్రకారం జరగాల్సిందే. ఎంతో ప్రేమాభిమానాలతో చూచుకునే రాధ మీకుదూరం కావట. ఒక్కక్షణం ముందులేని బాబు నవ్వుతూ ఇప్పుడు మీకళ్ళ ముందుడడం.....ఏమిటో" అటూ సాగిపోయింది డాక్టరు.

* * *

కన్నీరు మున్నీరుగా కోటిన్నున్న శంకరం భుజ మీద ఎవరో చెయ్యివేసినట్లయి వెనక్కు తిరిగిచూశాడు.

"మీరా! మామగారూ! ఎంతసేప యిందివచ్చి"

"పదినిముషాలయింది, కాబేడి"

"బాబు పక్కింటివాళ్ళ దగ్గర వున్నాడు. తీసుకోసాను".

"అబ్బే అక్కర్లేదులే. పడుకున్నా డేమో. బాయవా శంకరం తండ్రిగా చెప్పుకున్నాను. రాధ చనిపోయిందనే పదహారేళ్ళు అల్లారుముద్దుగా పెంచిన మేమే ఆరాధను దిగ్రమింగుతూరోజులు వెళళోసుకు టున్నాం. కాని అప్పాయి పోయిందనాక్షణం నువ్వు. కాబు పడే బాధలు చూస్తూంటే గుండె తరుక్కు పోతోంది నిజోసం కాకపోయినా బాబు కోసం నువ్వు మళ్ళీ పెళ్ళి చేసుకోవాలి. రాధమీదుండె మక్కువారం రాధలేని లోటత నిన్ను బాగా గాయపరచింది. అని గతాన్ని తలచుకుంటూంటే విరి వాడి భవిష్యత్తు నీమీదుంటుంది రాధను కోల్పోయి వివాహం చేసిన ఎరువాత తెలి సింది మీ మేనమామ కూతురు పద్మ పెళ్ళికుందని పిలిచి దేదామనుకొనే వాడని. ఏదో పెద్దవాడిని కామాట కాదన లేక మీ వివాహానికి ఒప్పు కున్నాడు దేవుడు తనకాశాసి చేసాడు. అయిపోయిందేదో అయిపోయింది రాధ ఎంతో మీ మేనమామ కూతురు పద్మా అంటే. పద్మను ఇంకా వివాహం కాలే దని తెలిసింది. రాధ మనశ్శాంతికోసం. మళ్ళీ ఈ ఇలు నిండుకోవాలి శంకర లాడ అంటే పద్మను వివాహం చేసు కోవాలి. మీ మేనమామ బరువూ తీరు తుంది ఆఖరి మాటగా చెపుతున్నాను పద్మను వివాహం చేసుకో కావలసిన సంబంధ" అటూ పైమీద కండు వాలో కళ్ళుతుడుచుకున్నారు పద్మ నాభ రావు.

"మీ కోరికే అదైతే రాధ మన ళ్ళ కోసం బాబుకోసంతప్పకపద్మను చేసుకుంటాను అన్ని ఏర్పాట్లు చేయిం చండి" అటూ చరచర లోపలికి వెళ్ళి పోయాడు శంకరం.

నెల తిరక్కుండానే పద్మచేతుల్లో బాబు బాబుమ ముద్దాడుతూ పద్మ.

కన్నతల్లి రాధకు అమ్మా అని పిలి చుకునే అదృష్టం లేకపోయింది.

కన్నబిడ్డగా కాకపోయినా బాబు పద్మచేతుల్లో పెరిగి పెద్దవాడుకావాలని దైవనిర్ణయం కాలోలు అనుకున్నాడు శంకరం కాలాన్ని తోలుచూస్తూ.

కార్యదక్షుడు బ్రహ్మానందరెడ్డి

ఆంధ్రదేశ చరిత్రలో గుంటూరు మండలానికి ఒక విశిష్టమైన స్థానం ఉన్నది. ఆంధ్రసామ్రాజ్య సంస్థాపకులైన శాతవాహనులు గుంటూరు జిల్లాలోని ధాన్యకటకాన్ని రాజధానిగా చేసుకొని నాలుగున్నర శతాబ్దాల పాటు జాజ్వల్యమానంగా పరిపాలన సాగించారు శాతవాహన సామ్రాజ్యం పతనంకావడంతో ఈప్రాంతానికి ప్రభువులు ఆ ప్రాంతాన్ని ఆక్రమించుకుని నాగార్జున కొండ దద్దగల విజయపురిని రాజధానిగా చేసుకొని అష్టకష్టాలపాటు రాజ్యపాలన కొనసాగించారు. ఆ తరువాత బాలాశాలానికి పల్నాటి వీరపుత్రులు, కొండవీటి ప్రభువులు ఆప్రతిహతంగా ఈమండలాన్ని పరిపాలించారు.

మన స్వాతంత్ర్య పోరాటంలో కూడా గుంటూరు జిల్లాదే అగ్రస్థానం. నేటి ఆంధ్రుల చరిత్రను రూపొందించిన యోధాగ్రేసరులెందరినో యీమండలం దేశానికి సమర్పించింది ఆంధ్రకేసరి ప్రకాశం, దేశభక్త కొండా వెంకటప్పయ్య, ఆంధ్రరత్న దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్య, శ్రీఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ శ్రీ గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రివంటి అతిరథ మహాయోధులు పుట్టిన గడ్డ యిది. 1921లో జరిగిన చీరాల-పేరాల పన్ను నిరాకరణ ఉద్యమం దక్షిణాంధ్రలో స్వాతంత్ర్యపోరాటంలోనే ఒక ముఖ్యమైన మైలురాయి. అంతకు ముందు పన్నెండేళ్ళ క్రిందట జూలై నెల 28వ తేదీన గుంటూరు జిల్లాలోని నరసరావుపేట తాలూకాలో ఒకమారు మూలకు గ్రామమైన చిరుమామిళ్లలో గౌరవనీయమైన ఓయిటఒక బాలుడు జన్మించాడు. గుంటూరు జిల్లా అపూర్వ సాంప్రదాయాలకు ఆ బాలుడు వారసుడయ్యాడు. అయనే ఆతరువాతకాలంలో చరిత్రలో అత్యంత ప్రధానమైన కాలంలో తన వ్యక్తిత్వానికి రథసారథియై ఆంధ్ర ప్రజలను నడిపించిన నాయకుడు శ్రీ కాసు బ్రహ్మానందరెడ్డి.

శ్రీ కాసు బ్రహ్మానందరెడ్డి చిన్న తనంలోనే తల్లిని కోల్పోయారు. ఆయన సోదరుడు స్వర్గీయ శ్రీ వెంకట రెడ్డి తన తమ్ముని కాలాగా కాపాడగా పెంచారు. తనసోదరుని ఉజ్జ్వలమైన భవిష్యత్తుపట్ల శ్రీ వెంకటరెడ్డికి ఎంతో విశ్వాసం వుండేది. ప్రతిభావంతుడైన శ్రీ బ్రహ్మానందరెడ్డి నులభగా ఉన్నత విద్యలూ చదివారు. న్యాయశాస్త్రం లో పట్టాపుచ్చుకున్నారు. కొంతకాలంపాటు న్యాయవాదవృత్తి చేపట్టారు. ప్రజ లకు లాయరుగా పేరుగడించారు, అయితే ఈ యువన్యాయవాది దృష్టిని రాజకీయరంగం ఆకర్షించింది.

ఈశతాబ్దిలోని కాలుగవ దశాబ్దిలో ఆంధ్రదేశపరి శ్రీ టంగుటూరి ప్రకాశం పంతులుగారు ఆంధ్ర కాంగ్రెసు అధ్యక్షులుగా వున్నారు. 1937 ఎన్నికలలో ఘనవిజయం సాధించడానికి నాందిగా మొదట జిల్లా బోర్డులను స్వాధీనంచేసు కోడానికి ఆయన పథకం వేశారు. ఈ దృష్టితో ఆయన యోగ్యులైన వ్యక్తులను ఎన్నికచేయడం ప్రారంభించారు. ఒంగోలు జిల్లా బోర్డు కొరకు ఆయన దృష్టి 27 సంవత్సరాల ప్రాయంగల శ్రీ బ్రహ్మానందరెడ్డిపై బడింది. యీ విధంగా రాజకీయాలలో ప్రవేశించిన శ్రీ బ్రహ్మానందరెడ్డి మళ్ళీ వెనుదిరిగి చూడలేదు. అప్పుడు ఆంధ్రలో జిల్లా బోర్డు అధ్యక్షులందరిలోనూ పిన్న వయస్కులైన శ్రీ బ్రహ్మానందరెడ్డి ఒక ఓటు అధిక్యతతో ఎన్నికలోవిజయం పొందారు. అయినప్పటికీ ఆయన బోర్డు పరిపాలనను అత్యంత సామర్థ్యంతో నిర్వహించారు. అందరి ప్రశంసలు పొందారు.

దేశవ్యాప్తంగా ఆందోళన

1940 లో భారతదేశంలో స్వాతంత్ర్య సమరం తీవ్రస్థాయికి చేరుకున్నది 1941 సం॥ "క్విట్ ఇండియా" ఉద్యమం అనేక ప్రముఖ సంఘటనలకు వాదీ వాచకంపలికింది. గాంధీజీ నేతృత్వంలో దేశవ్యాప్తంగా ప్రబలిన ఆందోళనలో యితరులతోపాటు శ్రీ రెడ్డి జైలు శిక్ష అనుభవించారు. అయన రాజమండ్రి నెల్లూరు, తంజావూరు జైళ్ళలో ఖైదీగా గడిపారు. ఈత్యాగం, బాధలు శ్రీ రెడ్డి వ్యక్తిత్వాన్ని మరింతగా పెంపొందించాయి.

1946లో అప్పటి మద్రాసు రాష్ట్ర శాసనసభకు తిరిగి ఎన్నికై 1962 వరకు శాసనసభ్యులుగాఉన్నారు. అరుసంవత్సరాల కాలంలో ఆయనలోని ప్రతిభ దశ దిశల వ్యాపించింది, కీర్తి కంటే పదుస్థాన ఆలోచనారళి, పలుకు పెలుకులు, సమరదృష్టి యివి ఆయనలో కోకొల్లు పార్లమెంటేరియనేగా విజయుడు కావడానికి అవిఉపకరించాయి.

ఆరోజులలో మద్రాసు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం శాసనసభలో తరచుగా పటిష్ఠ వంతమైన ప్రతిపక్షాన్ని ఎదుర్కోవాల్సి వచ్చేది. శ్రీ రెడ్డి న్యాయవాదిగా గడించిన శ్రమశక్తిని, సమయస్ఫూర్తి అనుభవాలతో ప్రభుత్వ వాదనలను విజయ వంతంగా నిబ్బరంతో సమర్థించారు. ఆరంభంలో కలిగిన యీ అనుభవం తర్వాత సంవత్సరాలలో ఎంతగానో ఉపకరించి ప్రముఖస్థానానికి తీర్చిదిద్దాయి

1953 ఆంధ్రరాష్ట్రం ఏర్పాటు అతర్వాత మూడు సంవత్సరాలకు రాష్ట్ర విస్తరణ ద్వారా స్వాతంత్ర్య యోధులకు నిర్బాణాత్మకమైన కృషిని చేపట్టడానికి చక్కటి అవకాశాన్ని కలిగించింది. 1956లో ఏర్పడిన మొట్ట మొదటి ఆంధ్రప్రదేశ్ మంత్రివర్గంలో శ్రీ బ్రహ్మానందరెడ్డి స్థానిక పరిపాలన, నీటిసరఫరా, డ్రైనేజీ, పట్టణ ప్రాణాళిక శాఖలను స్వీకరించారు. ఆయన నేతృత్వంలో స్థానిక పరిపాలన సంస్థలు మాతన శకాన్ని సంతరించుకున్నాయి. 1958 ఫిబ్రవరిలో శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథరెడ్డి కేంద్రమంత్రిగా నియమితులైనందుకుగా ఆయన సంజీవరెడ్డి మంత్రి వర్గంనుండి రాజీనామా చేశారు. ఆనందర్భంలో శ్రీ బ్రహ్మానందరెడ్డి ఆర్థిక మంత్రిగా నియమితులైనారు.

ఆరు సంవత్సరాల పాటుఆర్థికశాఖా మాత్యులుగా వ్యవహరించారు. ఈ కాలంలో శ్రీ కాసుబ్రహ్మానందరెడ్డి, రాష్ట్ర ఆర్థిక వనరుల పెంపుదలకు ఎంతగానో కృషిచేసారు. రాష్ట్ర ఆదాయం రు. 68కోట్లనుండి148కోట్లకు పెంచారు, ఆయన శాసనసభకు సమర్పించినబడ్జెటులన్నీ మిగులనే చూపాయి.

వేతనాలు, సిబ్బంది తగ్గింపు సంఘం అధ్యక్షులుగా శ్రీ బ్రహ్మానందరెడ్డి, వాస్తవదృక్పథాన్ని అనుసరించి,ఆచరణ యోగ్యమైన సూచనలు చేశారు. 1959 మార్చిలో అప్పటి రెవిన్యూమంత్రి శ్రీ కళావెంకట్రావుమృతిచెందారు. కాకార్యక్రమంగా జరిగిన శాఖల పునర్విభజనలో ప్రధానమైన ప్రణాళిక శాఖ శ్రీ బ్రహ్మానందరెడ్డికి అప్పగించబడింది.

మేలి ఘడియలు

1960 జనవరిలో సంజీవయ్య మంత్రిమండలి పదవీస్వీకారం చేసినప్పుడు నూతన పాలకవర్గంలో శ్రీ బ్రహ్మానందరెడ్డి ఆర్థికమంత్రిగా కొనసాగారు సహచరులకూ తోటి కార్యకర్తలకూ... బ్రహ్మానందరెడ్డిపై వున్న విశ్వాసానికి ఈ సంఘటన ఒక నిదర్శనం.1962పొరణ ఎన్నికల సందర్భంగా అతి ప్రధాన

(మిగతా 5 పేజీలో)

పద్మప్రియ

(8వ పేజీ తరువాయి)

చేలాయిని ఒక్కసారి చూసి వస్తానని చెప్పింది. ఆ మాట విన్న అత్తయ్యకు ఒక్కసారి గుండె ఆగినంత పనిఅయింది. కళ్ళు చెమ్మగిలివాయి.

వాళ్ళెంచి మామయ్య "రోజా" అని పిలిచి "చూడమ్మా! అత్తయ్య నడిగి కాళాలు తీసుకుని. మేడమీద బీరువా లోంచి ఒక వందరూపాయలు తీసుకొని రా" అని ఆదేశించారు. పద్మ, మోహన్‌ని పాయంగా తీసుకొని, పైకి వెళ్ళి బీరువా తాళంతెరచి రూపాయలు లెక్కపెడుతోంది! ఆసమయంలో సుధాకర్ రావు ఆటువచ్చాడు "ఓహో! ఈ కుంటూరోళ్ళకు ఇంత పెద్దవచ్చిందే! కన్నకొడుకు కైనా లేని స్వతంత్రం" అటూ హాస్యంగా నవ్వాడు.

పద్మ చిన్నగా నవ్వుకొని, బీరువాకు తాళంవేసి డబ్బు చేతో పట్టుకొని మేడ దిగి కాకపోతున్న సమయంలో సుధ అడబ్బు తీసుకొని మోహన్ చేతికిచ్చి నాన్నగారికిచ్చియ్యమని పంపించాడు. మోహన్ పరుగు పరుగున వెళ్ళి అడబ్బు తండ్రికిచ్చాడు. "రోజా ఏది?" అత్తయ్య తాతమ్మ ప్రశ్నించగా. "మేడ మీద అన్నయ్యతో ఏదో మాట్లాడుతోంది" అని సనిగాడు మోహన్.

ఆమాట విన్న తాతమ్మ మనమ్మ తృప్తిని వెలిపుచ్చింది. "పోనీ సుధ. ఈ రోజానన్నా పెళ్ళాడడానికి ఒప్పుకుంటే బాగుండును! వివాహం చేయడానికి ఎవరి అభ్యంతరం వుండదు, ఎల్లాగో అలాగున తమ ఉండగా, తన కళ్ళలో సుధ వివాహమహోత్సవం చూడాలి! తన బాధ్యతలన్నీ ఆ అమ్మాయికే అప్పగించాలి" అని ఊహాగానం చేసింది.

పద్మ ఇక్కడకు ఎలావచ్చినదీ, ఎందుకు వచ్చినదీ, అన్ని విషయాలు తన్మయత్వంతోకూడా చెప్పమని పద్మని, సుధాకర్ నిలదీసి అడిగాడు.

"ఇది సమయం కాదు" అని పద్మ ఎంతవారించినా ఊరుకోలేదు, ఆఖరికి తప్పనిసరిగా జరిగిన కథ అంతా పూస గుచ్చినట్లు చెప్పడం మొదలెట్టింది

"బంధువుల చెప్పుడు మాటలతో నాన్న మనసు విరిగిపోయింది; ఎటు నిర్ణయం తీసుకుంటుకే. మనసు నిలకడలేక ఊగిసలాడుతోంది ఇటు తెల్లెలిని నిన్ను కూడా దూరం చేసుకోలేక, అటు వారు లోభించిన దుర్బోధనల, అసత్య ప్రచారములను విశ్వసించలేక, నమ్మలేక, మంచు పట్టినట్టు పనిఅయింది. నన్ను ఎలాగైనా చదువు సంధ్యలు లేని ఓ పల్లెటూరి పైతుకి, డబ్బు ఆసిఅపే ఎర చూపించి, కట్టి పెట్టాలని కొందరు దుర్బోధనలు విశ్వప్రయత్నంచేస్తున్నారు. నాన్నని అత్తయ్యని వేరుచేసి, ఇద్దరికీ కడుమనున్న ప్రేమానుబంధాన్ని తెంచి హరింపజేయాలని వారిఉద్దేశం! ఎలాగో అలాగ బి.ఎ. పూర్తిఅయినవే నాకు వివాహం జరియాలని ప్రయత్నం జరుగుతున్నది." నాన్నని తమతో కూడా కట్టుకోవాలని వారి కుయుక్తి లక్ష్యం! సంబంధాలున్నవే నాకుఎవ్వరినీ చూడటం ఇష్టంలేదని నాన్నకు తెల్పినా నాన్న వారి చేతి మాటలకు మంత్రముగ్ధుడై లొంగిపోయాడు! గడగిరెద్దు మాదిరి పోయాడనటే నమ్ము! అమ్మమాట ఏమీ సాగదు: ఇల్లాంటి పరిస్థితిలో,మా కాలేజీ ఎక్సర్షన్, ఎన్. సి. సి. శిబిరాలు వచ్చాయి. అదే భగవంతుడు నాకు చేసిన సహాయం అనుకుని, నాన్నని ఎంతో ప్రతిమాలాను సంధానిని నాన్న నిరాకరించాడు. నాన్నకు ఉత్తరం వ్రాసి పెట్టాను. ఎక్సర్షన్‌కు వెళ్ళడానికి నిశ్చయించుకున్నాను: పెన్‌లో సిరా అయిపోయింది. ఇంకు కొరకు నాన్న టేబిల్ దగ్గరకు వెళ్ళాను; టేబిల్ మీద ఒక కవరు కనబడింది: విప్పిచూశాను: మామయ్య నాన్నకు వ్రాసిన ఉత్తరం! అందులో అత్తయ్య ఆరోగ్య పరిస్థితిని గురించి చదివేసరికి, కాగుండె నీరైపోయింది; అంతమంచి అత్తయ్య లేని "ఊళ్ళోఎందుకు? నాకు అత్తయ్యను ఎలాగైనా ప్రతికించుకోవాలి; వెంటనే వెళ్ళి అత్తయ్యని చూడాలని నాహృదయం ఆరాటపడింది! ఈ జీవితాన్ని సేవాధర్మంలో ఆ మధురమూర్తికి అంకితం చేయాలనిపించింది! ఆ తర్వాత కథ నీకు చెప్పనేదే కదా నాన్న! మామయ్యనమను కుంటూరోళ్ళకాళ్ళపీజ! నన్ను వదిలిద్దాం లాలా సేపయినట్లుంది. అధ్యయ్య నా కోసం ఎదురుచూస్తూ వుంటుంది. మరు ఇన్నవలసిన వేళఅయింది " అని నాన్న సుధ చేయిని వదిలించుకొని, కాళ్ళు మెట్లు దిగుతూంటే పద్మ కళ్ళు వెనుకకు తిరుగుతూ వుండటం కలుసుకున్నాయి. సుధాకర్ ఒక వెదినిట్టూర్పు విడిచాడు.

పద్మ నిష్క్రమించిన మెట్లపైపే విలోకిస్తూ. బ్రాంతిలో సుధ చూస్తు న్నాడు. కొంతసేపటికి తేరుకొని, పద్మ సాహసానికి శ్యాగ్గ బుద్ధికి అచ్చరు పడాడు. మామయ్య విరక్తికి అంతా పిన్న సుధాకర్ హృదయం మధన పడింది. పద్మ మనోధైర్యాన్ని ప్రశంశించాడు, సన్మానే! పద్మ సాహసించి ఈ విధంగా ప్రవర్తించకపోయినట్ట యితే, ఆ మెను పద్మనపెళ్ళాడానోళ్ళ, ఏ ఆఫీసుగారికుడబోళ్ళ కట్టిపెట్టేవారు మట్లి పు పులాటి తన పద్మ జీవితాన్ని ఏ రౌర్యాగ్యునికో అర్పణ కావడమా? అది జరుగకూడానికి వీలులేదు, గొప్ప గడడం తప్పినది! ఎదిగిన పిల్ల, వయస్సు వచ్చిన కన్య ఇష్టా, యిష్టాలు. అభి రుచులు గుర్తించకుండా, వారికి కూడా మనసూ, వలపూ వుంటుందని గ్రహించ కుండా, నిరంకుశులవలె బలవంతాన ఇష్టంలేని పెళ్ళిళ్ళు ఎందుకు చెయ్యాలి ను ధా కర్ కలలు చెదరిపోలేదు. ఆశాజీవి అశాశ్వతం అలలలోకి ఎగరాలని ఆత్మబలంతో వున్నాడు! కలలు నిజమయ్యే సమయం త్వరలో జనన్నమౌతుంది అనే ధైర్యం కలిగింది. తన హృదయ సీతిసంతరించుకొన్న సుందర చిత్రం పద్మ! అమె యెడలగల ప్రగాఢమైన ప్రేమాను బంధం శాశ్వతంగా నిలచిపోయి ది! మూలపడిన భగ్నవీణ